

“El document més antic que conserva l'Arxiu de Lloret és un pergamí de l'any 1001”

ALMUDENA MONTAÑO INDIA

El municipi de Lloret de Mar compta amb un dels arxius municipals més importants de Catalunya. No només pels valuosos documents que s'hi custodien, sinó també pels delicats processos que fan servir per conservar-los i, sobretot, per tenir un arxiu documental administratiu capdavanter, que gestiona minuciosament tot el material que generen els departaments de l'Ajuntament. Joaquim Daban és, des de l'any 1992, l'arxiver municipal de Lloret de Mar i ha fet una aposta important per la digitalització de tots els documents i la seva difusió per tal que arribin a tots els ciutadans.



Joaquim Daban als arxius de Lloret de Mar, que allotgen milions de documents. Foto: Almudena Montaña

Quants documents conserveu a l'Arxiu?

Milions de documents! De fons públic i particular. Tenim 250.000 registres d'expedients, cadascun dels quals té molts documents de diverses tipologies: papers, pergamins, fotografies, CD, vídeos, cartes nàutiques i imatges en plaques de vidre, entre molts altres. A banda de conservar els documents i digitalitzar-los, una feina molt important és esbrinar qui apareix a les imatges.

Com ho feu?

Hem creat el grup d'Amics de l'Arxiu, format per una quarantena de persones jubilades del poble, que es reuneix a l'Arxiu cada divendres d'11 a 12h. Els projectem imatges antigues de Lloret en diapositives, ells identifiquen les persones que hi surten i la informació l'afegim als arxius. Des de fa 10 anys ja han identificat a milers de persones. Fan una gran feina, però també s'ho passen molt bé. Alguns esperen impacients que arribi el divendres per arreglar-se, reunir-se amb els seus companys i desxifrar fotografies.

Quin és el document més antic que preserveu?

Un pergamí de l'any 1001 signat pel comte Ramon Borrell. És el de la formació i delimitació del terme municipal de Lloret de Mar, en el qual el segrega del terme de Maçanet.

I el més important?

Això depèn molt de l'interès de cada persona. Els medievalistes pensaran que el document més curiós és el pergamí de 1472, signat per la reina Maria, que defensava els lloretencs. Als qui els agradi els temes audiovisuals, diran que el més interessant és un vídeo de 1914 de la Festa Major de Lloret, on es veu el ball de plaça, la processó de Santa Cristina i, fins i tot, un temporal. Als amants del mar, els encanten les filmacions sota l'aigua de Lloret que conservem del doctor Adler. També tenim fons dels anys 40 i 50, que mostren el Lloret d'aquella època, com vestien els seus habitants... Les pel·lícules tenen un encant especial, perquè apropen molt a l'època i als seus personatges.

Com es conserven els documents en paper?

Tenim dipòsits climatitzats amb humidificadors i aire condicionat, que mantenen una temperatu-

ra estable de 18 °C i una humitat relativa constant d'entre el 40 i el 60%. S'han d'evitar les oscil·lacions, que és el que els perjudica. I l'ambient no pot ser ni molt humit ni massa sec. Les fotografies demanen temperatures més baixes per aturar el procés químic i evitar que quedin grogues. Les cintes de vídeo tenen una altra problemàtica i és que majoritàriament tenen una vida d'uns 25 anys, després desapareixen. Així que s'han de digitalitzar ràpidament, si es volen conservar les imatges.

Quin tipus de documents particulars rebeu?

Són de famílies i entitats que tenen un fons històric documental important, però que no poden conservar-los en bones condicions i corren el perill que desapareguin. L'evolució de Lloret al llarg dels segles es pot consultar aquí. Quan arriba una donació particular, la dipositem a la sala que anomenem “moll de descàrrega”, on es valora i es classifica. Després tot s'ha de digitalitzar, tant el material en paper com les cintes de vídeo. Tenim un departament audiovisual que s'encarrega de passar a digital qualsevol format que arribi de vídeo i àudio.

Qui acostuma a consultar l'Arxiu?

La majoria de les consultes són dels mateixos treballadors de l'Ajuntament, que necessiten conèixer els antecedents per resoldre expedients administratius. També hi ha particulars que ens demanen l'expedient d'obra de casa seva, perquè volen fer reformes i necessiten saber on estan les parets mestres o els endolls... Conservem tots els expedients d'obres des de 1850. Hi ha persones que consulten documentació històrica per fer treballs d'investigació.

Quantes consultes rebeu a l'any a través de la web?

Anualment tenim més de 30.000 consultes anuals per la xarxa. Han superat les nostres expectatives. La majoria són consultes històriques; algunes persones volen saber què va passar a Lloret el dia que va néixer i d'altres consulten fotografies antigues que tenim digitalitzades i se les descarreguen.

Des de quan es pot consultar la informació de forma virtual?

Des de l'any 2009. Aquell any, de les prop de 9.000 consultes que vam tenir, el 67% van ser presencials i el 33% virtuals. Ara ha canviat tot! L'any passat, de les

30.300 consultes que vam tenir, el 91,5% van ser virtuals i només el 8,5% presencials.

Quina ha sigut la sol·licitud més curiosa que heu tingut?

Un dia em van trucar de Madrid per dir-me que havien vist als inventaris de la web que teníem una partitura del xotis *La Mariposa indiscreta*, de Raquel Meller, que ens havia arribat a través del fons de la Societat Coral Unió Lloretenca. Era un admirador de Meller que volia una còpia i la va trobar gràcies a que nosaltres publiquem a la web tot el que tenim.

Quines activitats de difusió porteu a terme?

Organitzem visites guiades amb les escoles i instituts, exposicions, fem presentacions de llibres i revistes, i som molt actius a les xarxes socials. Un cop a l'any també publiquem un butlletí que resumeix les accions que portem a terme i el fons que ens arriba.

Quin és el cicle de vida dels documents administratius?

Tota la documentació que neix a les oficines de l'Ajuntament ha d'acabar conservada en un arxiu. Neix a les oficines i durant els tres primers anys és un document actiu de consulta periòdica. Després són semiactius, perquè es consulten més esporàdicament, ja que el 90% dels expedients ja estan tancats. Llavors els documents es traslladen als arxius de les oficines. Quan passen sis o set anys, es passen als arxius administratius. Per evitar l'excés de documents i la seva duplicat, la llei permet eliminar alguns documents.

Quins es poden eliminar?

La Generalitat aprova periòdicament les taules d'eliminació de documents. Per exemple, es pot eliminar l'expedient d'un gual sempre i quan la informació estigui en un registre de guals. I també podem fer propostes d'eliminació justificades a la Generalitat. ■



El document més antic data de l'any 1001. Foto: A. Montaña



La Marina passa els arxius audiovisuals a digitals. Foto: A. Montaña



Els Amics de l'Arxiu daten les imatges antigues. Foto: A. Montaña